

UKOVSERSIKT.

Von Rundstedts plan for det tyske forsvar av Frankrike gikk ut på å vike elastisk for invasjonstroppene under seige oppholdende strider inntil de angripende styrkers støtkraft var oppbrukt og fronten var stivnet til. Det er det klassiske skjema for å møte en sterk offensiv. Hitler og den tyske politiske ledelse overhodet var imidlertid klar over at Tyskland ikke lenge ville kunne klare en tofrontkrig i stor skala, og forlangte at invasionsstyrkene skulle kastes på sjøen eller iallfall innkapsles i et så snøvert bruhode at de ble berøvet enhver operativ bevegelsesfrihet. Det var den plan Rommel forsøkte å sette ut i livet etter at von Rundstedt var fjernet fra kommandoen i vest. Planen var god nok, den var i virkeligheten den eneste mulige i Tysklands nåværende situasjon. Men det er nå klart at den ikke kunne gjennomføres. Det store gjennombrudd i Nordfrankrike i de ti første augustdager har vist at Tyskland ikke bare savner styrke til å føre en tofrontkrig, men at det heller ikke har den militære slagkraft som må til for å sette de vestallierte ekspedisjonsstyrker ut av spill.

Rommel - og etterat han ble hårdt såret von Kluge - konsentrerte de kostbare tyske elite-tropper og panserstyrker om bruhodet og søkte å opprette et stivt forsvarsbelte, etterat det var blitt klart at tyskernes håpløse underlegenhet i fly og artilleri gjorde det umulig å kaste de allierte ut igjen. Dette hadde for det første den følge at en betydelig del av de tyske styrker ble oppslitt under de blodige og materialkrevende slag i Caen-St. Lo-avsnittet; av de 35 divisjoner tyskerne har satt inn i Nordfrankrike (av de ca. 60 som står til rådighet i vest), er allerede de 13 revet fullstendig opp. For det annet ble tyngdepunktet i det tyske forsvaret så ensidig lagt til den østlige sektor (Caen, Orne) hvor man ventet hovedstøtet, at vestfløyen ble betenkelig svekket. Da derfor amerikanernes panser-gjennombrudd kom her i de første dager av august, brøt den tyske vestflanke fullstendig sammen, og det viste seg at det hverken i Bretagne eller i området østover i retning Paris fantes disponible styrker som kunne fange opp støtet.

De allierte har dermed vunnet en avgjørende seier. Slaget om Normandie er blitt slaget om Frankrike. Montgomery har sprengt den tyske ring om bruhodet og skaffet seg alburom til en bevegelig krigføring hvor overlegenheten i antall og materiell - ikke minst når det gjelder flystyrker og graden av motorisering til lands -

kan komme til sin rett. De amerikanske panserstyrker feier tyskerne foran seg langs den nesten bruløse Loire opp mot Paris i en veldig flankeoperasjon som også truer styrkene i Vire-Caen-avsnittet med omfatning fra sør. Samtidig har de britiske styrker i Caen-Caumont-avsnittet satt inn en voldsom offensiv, støttet av en eksempelløs flyinnsats (6000 tonn bomber på en time mot de tyske linjer!), som har til hensikt å løfte den tyske nordflanke av hengslene og kaste den tilbake mot den likeledes bruløse Seine. Tyskerne yter her hårdnakket motstand, og om omrigningsoperasjonen lykkes helt ut, er det ennå for tidlig å si. Men i alle tilfelle har de allierte vunnet en seier av første rang og satt seg i besiddelse av bl. a. det verdifulle Bretagne med mange nye havner og hovedparten av de tyske baser for ubåtene. Ennå viktigere er det at de nå har sprengt den smale front tvers over Cherbourg-halvøya og kan engasjere de utilstrekkelige tyske styrker over en flere ganger så lang front, med muligheter for overraskende støt i flere retninger. Og aller viktigst er kanskje det faktum at de har kunnet tilføye de tyske elitestyrker et eklatant nederlag i et regulært feltslag og avslørt hvor mangelfullt gruppert i dybden det tyske forsvar av kontinentet er, selv i et så vitalt avsnitt som Nordfrankrike.

På østfronten fortsetter den russiske framgangen overalt, men i et langsommere tempo, sikkert fordi den røde arme etter sitt stormløp mot de baltiske land og Warsjawa i juli trenger en mindre pause for å bringe sine tilførselslinjer i orden og omgruppere troppene for de nye offensiver. De vil sikkert ikke vente lenge på seg, og særlig stor interesse vil det knytte seg til angrepet mot Øst-Preussen; etter alt å dømme foregår i disse dager en gigantisk russisk oppmarsj ved grensen. Også lenger sør har russerne skaffet seg ypperlige utgangspunkter for nye offensiver ved bl. a. å opprette et stort bruhode på vestsiden av Weichsel, hvorfra de truer både Warsjawa og Krakow, og ved å erobre en rekke av de viktigste oljesentra i Galizia. Man kan her i neste rekke vente seg støt både mot det overordentlig viktige øvre-slesiske industriområde, ved siden av Ruhr Tysklands viktigste våpensmie, og mot Karpaterpassene ned mot den ungarske slette. Man kan vel også regne med et nytt støt mot de tyske styrker i Warsjawa-avsnittet og en kraftanstrengelse for endelig å likvidere de avskårne tyske styrker i de baltiske land.

Samtidig med katastrofene bryter inn over

de tyske fronter både i Ø og V og Italia-arméene øyensynlig samler seg til offensiv mot den siste store soerrelinje foran Po-sletten, fortsetter bombingene av Tysklands industrier i enorm målestokk, noe man er tilbøyelig til å overså i disse dager p.g.a. den sensasjonelle utvikling på frontene. Samtidig med at den taktiske bombing på vestfronten betegner nye rekorder, har i den siste uke armadaer på 1.000 - 2.000 fly daglig rettet fryktelige slag mot den tyske olje- og flyindustri mot trafikk mål o.s.v. Det vil sikkert komme til å vise sine virkninger ved frontene når de forenede nasjoner retter ottersommerens og høstens avgjørende støt mot de tyske posisjoner fra Ø, V og S.

På det politiske område kan man notere seg økende uro blant Tysklands vasaller. Ryti, som bak den finske riksdags rygg og mot dens flertalls vilje sluttet sin pakt med Tyskland om "skjebnufellesskap", er erstattet med Mannerheim, som lenge har skjent at krigen er tapt og som nær mest er anti-tysk innstillet. Finne mener at Rytis egenmektige paktslutning hadde et statskups karakter og ikke kan binde Finland, slik at landet ved presidentskiftet har gjenvunnet sin handlefrihet overfor Tyskland. Den nye regjering er vel egnet til å forhandle med Moskva; dens ledende menn har inngående kjennskap til russerne og russiske forhold, for flere av dem gjelder det også at de er sterkt nordisk og demokratisk orientert og stiller seg avvisende overfor tyskerne, selv om de ikke er utpregede representanter for "fredsopposisjonen". Også i Ungarn og på Balkan er det tegn til uro; den ungarske quisling Szöjaj har fått en regjeringsskisse og Bulgaria gjør øyensynlig forberedelse til å "hoppe av toget".

N O R G E S N Y T T.

Onsdag morgen kl. 8.15 kom en lastebil kjørende fra Emil Moestues fabrikk i Nordbygaten på vei til Østbanen. I Lakkegaten svingte bilen tvers over gaten. 5 bevapnede menn hoppet ut og entret bilen som inneholdt 60.000 (ca. 1 tonn) av de nye rasjoneringsheftene. Bilens fire vakter, blant dem en mann fra statens trykningskontor, ble holdt i sjakk og svingen tvunget til å kjøre videre i nordlig retning. Et sted stod en annen bil og ventet, og rasjoneringsheftene ble løstet om på den. Og så forsvant både mennene og bilen. Senere ble det ringt til Moestue og meddelt at de 4 vakter befant seg på et bestemt sted hvor de ble funnet bastet og bundet. - Vi vet at nazistene ved den forestående utdeling av rasjoneringskort hadde bestemt at "de som ikke var berettiget til kort" skulle nektes. Norske patrioter har ved dette dristige kup kommet nazistene i forkjøpet og de nordmenn som ellers ikke ville fått rasjoneringskort, blant dem vår tvangsmobiliserte ungdom, kan nå være sikre på å få sine kort.

Torsdag morgen ble den kjente angiver Borgen, som fort har vært utsatt for et attentat og siden ikke har vært uten livvakt, igjen utsatt for et attentat. Mot ham og hans livvakt eksploderte en bombe av ukjent type (med samme virkning som en tidsinnstilt bombe), ca. 7.30 m fra Borgen. De to danne gikk ut fra sitt hjem. Begge ble hårdt skadet men det er ikke håp om at de vil dø. Ifølge

de siste meddelelser skal Borgen være innlagt på asyl. Det er mulig han i likhet med sin kollega, Ingolf Andresen, vil forsøke å emigrere til Sverige. -

Innmeldelse til "nasjonal arbeidsinnsats" skjer nå gjennom arbeidsstedene. Vedkommende bedrift eller firma får besøk av en person i sivil, som spør etter den eller den, og når han så kommer, blir han forelagt innkallelisen. Kontorvakter, forvarelsedamer og andre som tar i mot folk utenfra, bør være oppmerksom på det og hvis det er grunn til mistanke (f.eks. ved at det blir spurt om den eller den er ansatt i firmaet eller bedt om andre opplysninger om vedkommende), opplyser at han er på ferie, ikke til stede e.l., kort sagt gjør hva han kan for å hindre at han går rett i fellen. -

For første gang får politiet nå ikke tildelt bensin til teknisk bruk. Det er politiet som har med utdeling av bensin, og de kan altså nå ikke en gang dekke sin egen kvote.

N Y H E T E N N E T O R S D A G.

Vestfronten. Ø for Orne trenger britiske og kanadiske tropper von Kluges arme mot Seine. Briterne har utvidet sitt bruhode med 4 km og kanadierne trenger fram langs hovedveien Caen-Falaise. De allierte har brutt igjennom to forvars-linjer som beskytter Falaise og to kanadiske arme angrep torsdag morgen SØ for Caen i retning Vimont. Lenger V står de allierte 2 km fra Thury Harcourt og landsbyen Gainbley er erobret. Amerikanernes framstøt mot Paris har fortsatt framgang. Angeres er innringet og det samme gjelder Nantes hvor det bare er noen minefelter som beskytter byen. St. Malo er inntatt og lenger V gjør tyskerne hårdnakket motstand ved Dinard. Tyskerne holder framdele ut i Brest og Lorient. I løpet av de siste fem dager har tyskerne mistet 500 tanks. - Det allierte flyvåpen konsentrerte sine angrep mot tyskernes sambandslinjer NØ for Paris.

Østfronten. Den røde har utviklet en ny omgjøende bevegelse om det nordlige Varsjava. Den har utvidet sitt bruhode over Weichsel. Russerne nærmer seg Riga fra 3 sider og de har befrikket 400 landsbyer. Det anslås at 100.000 tyskere er omringet i Baltikum. Det meldes at 35 tysk skip er observert på vei til randstatene og man antar at tyskerne forsøker å evakuere tropper og materiell. - Den finske regjering hadde sit første møte i går og man antar at Paasikivi vil søke kontakt med russerne. Den finske legasjonen forbereder seg på å forlate Berlin.

Italia. De allierte truer med å omgå Firenze i V etter å ha erobret Lupez. - Det meldes fra Sveits at Graziani skal ha erstattet Kesselrin som øverstkommanderende.

Roosevelt og Churchill meddeler at 500 ubåter er senket i løpet av krigen. I forrige krig var tallet 198. I juli er det senket flere ubåter enn handelsskip. Siden landingen i Nordandie er 17 ubåter senket under forsøk på å hindre alliert trafikk over Kanalen. Det meddeles at de tyske oppgaver over senket alliert tonnasje i juni er øverdrevet med 1.000 o/o. - Det opplyses at tyske tropper trekkes ut av Bulgaria, Romania og Ungarn.